

Inzicht in armoede en schuldhulpbeleid

Versie 12 maart 2021

Inleiding

- In de informatiebijeenkomst van 13 januari jl is, naast een presentatie van Datalab Frylân, het proces richting de nieuwe beleidsnota gedeeld met de raad:
 - Maart/april: input ophalen bij de raad, externen, intern, ervaringsdeskundigen, ASD
 - Juni/juli: uitgangspuntennota
 - Oktober/november: beleidsnota vaststellen
- Tijdens de raadsvergadering van de 31ste wordt breed informatie opgehaald bij de Raad. Input hiervoor is:
 - De presentatie van Datalab Fryslan. Deze is uitgebreid en voorzien van duiding
 - De brief aan de raad van april 2020 over armoede en schulden
 - In dit document wordt inzicht gegeven in het huidige armoede- en schuldenbeleid

De focus van het armoede en schuldenbeleid is gericht op het doorbreken van regeneratie van armoede, aangevuld met een verbeteragenda voor de kortere termijn:

1. Het verbeteren van onze dienstverlening en bedrijfsvoering van de financiële hulpverlening.
2. Het vergroten van de bestaanszekerheid.
3. Aanpak schuldenproblematiek.

De regeneratie van armoede willen we doorbreken door:

- Zoveel mogelijk aan te sluiten bij de leefwereld van het kind;
- Sterke verbinding met beleidsterreinen en uitvoering van jeugd, zorg en onderwijs;
- Het netwerk in te zetten (Moedige Dialoog);
- Te blijven inzetten op het verzachten van omstandigheden door armoede m.b.v. het Kindpakket (en het gebruik hiervan blijven stimuleren).
- Terugdringen laaggeletterdheid

Het verbeteren van onze dienstverlening en bedrijfsvoering van de financiële hulpverlening doen we door:

- De mens centraal te stellen, te werken vanuit vertrouwen, te belonen i.p.v. te straffen en maatwerk te leveren daar waar nodig.
- Realistisch te zijn in de zelfredzaamheid van onze inwoners. Deze wordt vaak overschat. We gaan werken aan een stress sensitieve aanpak en zorgen dat mensen door ons 'systeem' niet (verder) in de problemen komen.
- Preventief te werk te gaan bij de life events die bij de gemeente bekend zijn.

De instrumenten en interventies die hiervoor worden ingezet zijn:

- Bijzondere bijstand,
- Individuele inkomenstoeslag,
- Kwijtschelding,
- Collectieve zorgverzekering: AV Frieso Compleet,
- Kindpakket,
- Individuele studietoelage,
- Voedselbank,
- SUN (Stichting Urgente Noden).

Vergroten van bestaanszekerheid

Het bieden van bestaanszekerheid kan gaan om voldoende en een voorspelbaar inkomen, maar ook om betaalbare huisvesting, betaalbare zorg en ook over de mogelijkheid om een buffer op te bouwen. Uit de ervaringen van onder andere Inclusieve Stad weten we dat in veel van de casussen vragen voorkomen over de bestaanszekerheid en dat het investeren daarin rendeert.

- Het vergroten van de bestaanszekerheid willen we bereiken door:
 - Verder in te zetten op het verlagen van de woonlasten; zorgen voor voldoende sociale huurwoningen, verlagen woonlasten middels de voorzieningenwijzer, betaalbare energielasten met inzet van energiecoaches, voorkomen van huisuitzettingen door huurachterstand.
 - Het vergroten van het bereik van minimaregelingen en de aanvraag zo gemakkelijk mogelijk te maken;
 - Zoveel mogelijk mensen richting werk te helpen en de belemmeringen zoveel mogelijk weg te nemen.

Aanpak schuldenproblematiek

De stappen in de keten zijn:

- Preventie en vroegsignalering
- Curatieve schuldhulpverlening
- Nazorg

Netwerk en samenwerking:

- Armoedepact -> Moedige Dialoog

De belangrijkste spelers in de keten van preventie tot nazorg:

Gemeente en
bewonersplatform

Zakelijk

Particulier -
professioneel

Vrijwilligers-
organisaties

Preventie en vroegsignalering

Voorkomen is beter dan genezen. Preventie en vroegsignalering zijn een belangrijk onderdeel van de armoedeaanpak. Preventie voorkomt het ontstaan van problematische schulden en vermindert de kosten van curatieve schuldhulpverlening. Verschillende onderzoeken tonen aan dat preventie loont: elke bestede euro aan preventie levert 2 tot 3 euro op aan besparing.

Het vergroten van de bestaanszekerheid willen we bereiken door:

- het voortzetten van de ingezette lijn van vroegsignalering en outreachend werken.
- Gemeente Leeuwarden is per 1 maart 2021 aangesloten bij het landelijk convenant vroegsignalering. Komende tijd wordt de overeenkomst ook ondertekend door bestaande en nieuwe landelijke signaalpartners, woningcorporaties en particuliere verhuurders.
- Werkgevers in Leeuwarden betrekken in de vroegsignalering.
- samen met ervaringsdeskundigen te werken aan de knelpunten die zij ervaren.
- Digitalisering

Preventie en vroegsignalering

Samenwerking met de woningcorporaties, energieleveranciers, waterleverancier, zorgverzekeraars en Amaryllis (vanuit de samenwerking 'iedereen financieel fit' en het landelijk convenant vroegsignalering). Op basis van signalen over betalingsachterstanden worden matches gemaakt en outreachende hulp geboden.

In 2020:

- Gemiddeld 60 matches per maand
- Met 50% van deze matches is contact gelegd
- En aan 60% van hen is hulp geboden

Vanaf januari 2021:

- Ook enkelvoudige signalen (300)

Vanaf maart 2021:

- Verdere toename enkelvoudige signalen door aansluiting bij het landelijke convenant vroegsignalering en aanlevering door de woningcorporaties
- Toename gecombineerde signalen (matches) die door wijk- en dorpen teams worden bezocht (max 100 huisbezoeken per maand).

VROEGSIGNALERING GEMEENTEN

PROCES ONTVANGEN EN VERWERKEN SIGNALEN VAN SCHULDEISERS

PAS SIGNAAL STUREN NA SOCIALE INCASSO*

TERUGMELDING AAN SCHULDEISER
DAT INWONER HULP KRIJGT

PASSENDE AANPAK

EERSTE GESPREK

SIGNAAL AFSLUITEN

NA ONTVANGST SIGNAAL, BINNEN 4 WEKEN

*** SOCIALE INCASSO:**

1. HERINNERING(EN) MET
 - AANBOD BETALINGSREGELING
 - WIJZEN OP SHV
 - GEEN REACTIE: SIGNAAL NAAR SHV
2. INSPANNING PERSOONLIJK CONTACT
 - BELLEN, BEZOEKEN, BALIE

WIL INWONER HULP BIJ FINANCIËLE PROBLEMEN?

JA

NEE

GEEN REACTIE BINNEN 4 WEKEN

Curatieve schuldhulpverlening

Dit jaar is de aanbesteding van de curatieve schuldhulpverlening. Ter voorbereiding is een onderzoek uitgevoerd om de keten te optimaliseren. Kernvraag van het onderzoek:

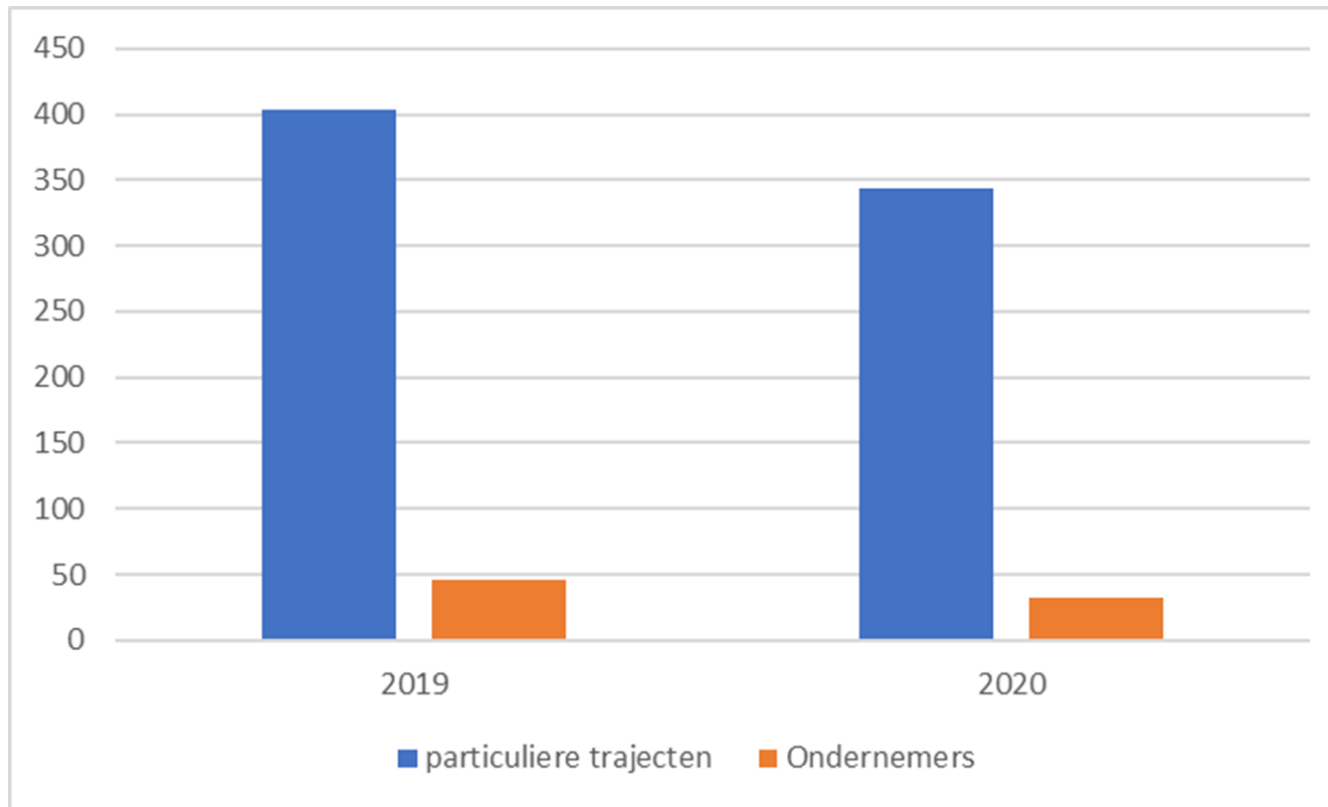
Wat kunnen we verbeteren om de dienstverlening te optimaliseren, zodat inwoners met problematische schulden sneller en op de juiste plek de juiste hulp ontvangen? De adviezen zijn:

- Neem als gemeente meer regie op de keten
- Richt een strakkere ketenbesturing in
- Bied meer maatwerk / behandelpaden afgestemd op verschillende doelgroepen hulpvragers

Vervolg:

- Conclusies en aanbevelingen afstemmen met ketenpartners en gezamenlijk vervolgstappen zetten
- Samen met ASV en partijen particuliere keten aan de slag met:
 - rol- en taakverdeling, concretisering definities, indicatoren, nieuwe overlegstructuur
- Beleidskeuzes voorleggen aan de raad

Het aantal curatieve schuldhulptrajecten is gedaald in 2020 (particulier en zakelijk)

Vervolg beleidsplan: ophalen van wensen en aandachtspunten

- Ophalen input bij raad op 31 maart,
- Medewerkers van de gemeente worden bevraagd in een korte enquête en tijdens een vervolgmeeting in april,
- Externe partijen worden bevraagd in combinatie met ontwikkeling van de Moedige Dialoog Leeuwarden.
- Ervaringsdeskundigen geven input met uitgebreide notitie

=> uitgangspunten begin juli vaststellen in de Raad